

Innst. S. nr. 71

(2001-2002)

Innstilling fra utenrikskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad og Åslaug Haga om å få en bred gjennomgang av de virkninger WTOs avtaleverk vil få på sentrale områder av det norske samfunnet

Dokument nr. 8:18 (2001-2002)

Til Stortinget

BAKGRUNN

Dersom det forestående ministermøte i Qatar vedtar en ramme for nye forhandlinger vil Verdens Handelsorganisasjon (WTO) innlede en forhandlingsprosess som skal gå over flere år. Disse forhandlingene, samt det avtaleverk som allerede er nedfelt i WTO, kan få vidtrekkende konsekvenser for flere områder i det norske samfunnet og for muligheten til å bekjempe globale fattigdoms- og miljøproblemer.

Det er en viktig erkjennelse etter ministermøtet i Seattle i 1999 at man må bidra til en mer åpen og demokratisk debatt om arbeidet i WTO. Det bør blant annet skje gjennom at Stortinget gis mulighet til en bred debatt om de virkninger nye WTO-forhandlinger kan få for vitale norske interesser.

I framtidige WTO-forhandlinger må matsikkerhet og retten til mat bli et overordnet mål. Forhandlingene må også på en helt annen måte adressere globale miljø- og fordelingsspørsmål. Det gjelder ikke minst utviklingslandenes ubetingede rett til å gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre livsviktige medisiner og hensynet til innbyggernes helse. Et annet vesentlig område hvor det er behov for en bredere samfunnsmessig tilnærming er hvert enkelt lands mulighet til å avgjøre hvordan de vil organisere sine velferdstjenester og retten til nasjonal handlefrihet i forhold til regelverk knyttet til investeringer.

På bakgrunn av dette fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en melding om de virkninger WTOs avtaleverk og forhandlinger vil få på sentrale områder i det norske samfunnet."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen Stoltenberg igangsatte et utredningsarbeid om hvordan vi kan bidra til bedre styring av de internasjonale markedskreftene.

Flertallet viser i den forbindelse til St.prp. nr. 1 (2001-2002), hvor det heter:

"For å utvikle denne innsatsen har Regjeringen tatt initiativet til en bred utredning om styring av de internasjonale markedskreftene. Det blir fremlagt en egen stortingsmelding om dette innen utgangen av neste år."

Dette utredningsarbeidet videreføres av Samarbeidsregjeringen med fokus på globaliseringens muligheter og utfordringer. Flertallet viser også til den redegjørelsen som utenriksministeren gav til Stortinget 7. november 2001, og at han der varslet nær kontakt med Stortinget om arbeidet i WTO.

Flertallet legger til grunn at resultatet av utredningsarbeidet vil bli forelagt Stortinget i form av en stortingsmelding, og finner det naturlig at virkningene av WTO-forhandlingene behandles i denne sammenheng. Stortinget vil på den måten få god anledning til å diskutere WTO i et samlet perspektiv.

På denne bakgrunn foreslås det at Dokument nr. 8:18 (2001-2002) vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at de forestående WTO-forhandlingene vil foregå over flere år. Disse forhandlingene kan få vidtrekkende konsekvenser for flere områder i det norske samfunn og for muligheten til å bekjempe fattigdoms- og miljøproblemer. Gjennom nye forhandlinger kan WTO komme til å gripe direkte inn i spørsmål knyttet til norsk velferd,

kulturpolitikk, miljøforvaltning og investeringer. WTO kan også komme til å få avgjørende betydning for vår framtidige kontroll over naturressurser og vår matpolitikk.

Disse medlemmer mener at de kontroverser man har vitnet i forbindelse med WTO i den seinere tid tilsier at Stortinget bør gis mulighet til en bred debatt om de virkninger nye WTO-forhandlinger kan få for vitale norske interesser.

Disse medlemmer mener en gjennomgang av konsekvensene av eksisterende regelverk vil kunne virke positivt på dialogen mellom industriland og utviklingsland i det videre arbeidet i WTO.

Disse medlemmer støtter forslaget om at det legges fram en melding om de virkninger WTOs avta-

leverk og forhandlinger vil få på sentrale områder i det norske samfunn.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:18 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad og Åslaug Haga om å få en bred gjennomgang av de virkninger WTOs avtaleverk vil få på sentrale områder av det norske samfunnet - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 12. desember 2001

Thorbjørn Jagland
leder

Gunhild Øyangen
ordfører

Åslaug Haga
sekretær